

TERVIS JA SOTSIAALKAITSE

OLULISE MÕJUGA GLOBAALSED TRENDID

Maailma rahvastik kasvab ja vananeb

Tehnoloogia muutub järjest kiiremini

Loodusvarasid napib järjest enam

Kliimamuutused jätkuvad ning keskkonnaseisund halveneb

OLUKORD EESTIS

Inimeste käitumine on tervist kahjustav	Inimeste terviseseisund on sotsiaal-majanduslike rühmade ja regioonide lõikes märkimisväärselt erinev	Ravi kättesaadavus on piiratud ja teenuste pakkumine on killustunud
Erivajadustega inimeste toimetulek on raskendatud	Hoolduskoormusega kaetud inimeste osakaal on suur	Ühiskonnas esineb soolist ja vanuselist diskrimineerimist

REFORMID

- Terviseteadlikumate, elu säästvate ja riskikäitumist vähendavate ning keskkonda hoidvate hoiakute ning käitumise kujundamine
- Vaimset tervist toetava süsteemi terviklik arendamine ning vaimse ja füüsilise vägivalla vähendamine
- Tervist toetava töotervishoiu süsteemi kaasajastamine vähendamaks inimeste töövõimekadu
- Inimesekesksete tervishoiu- ja sotsiaalteenuste integreeritud pakkumise arendamine
- Personaalse meditsiini juurutamine
- Sotsiaalkaitse disaini ja kulumudelite uuendamine arvestades ühiskondlikke muutusi ning rahvastiku vähenemist
- Erivajadusega inimeste heaolu parandamine ja ühiskondliku aktiivsuse toetamine, pikaajalise hoolduse süsteemi arendamine
- Tervikliku pere- ja rahvastikupoliitika arendamine väheneva rahvastikuga toimetulekuks

REFORMIDEGA SAAVUTATUD MUUTUS

Eestis on väärtustatud kõigi inimeste heaolu nende elukaare vältel ning on toetatud rahvastiku järelkasv

Eesti inimesed on kauem füüsiliselt ja vaimset terved ning teevad tervist hoidvaid ning elu- ja looduskeskkonda hoidvaid valikuid

Eesti tervise-, töotervishoiu- ja sotsiaalkaitsesüsteem on inimesekeskne, paindlik ja pikaajaliselt jätkusuutlik

PEAMISED MUUDATUSED TERVISE JA SOTSIAALKAITSE VALDKONNAS

1. Terviseteadlikumate, elu säästvate ja riskikäitumist vähendavate ning keskkonda hoidvate hoiakute ja käitumise kujundamine

Inimeste oodatava eluea ja tervena elatud eluaastate pikendamiseks on võtmetähtsusega inimeste hoiakute ja käitumise kujundamine terviseteadlikuks, oma elu säästvaks ning keskkonda hoidvaks. Selle tagamiseks on kavas kogukondi kaasavalt ellu viia nii integreeritud ennetusmeetmed kui ka nõustamisteenused.

Oluliseks uueks suunaks on digilahenduste arendamine elanike terviseharituse tõstmiseks ja riskikäitumise vähendamiseks. Oluline on lisaks tervisliku elustiili valikute soodustamisele (sh tervislik toitumine ning piisav füüsiline aktiivsus) tõsta inimeste keskkonnaalast teadlikkust (nt toodete ohutus, ravimite jäätmekäitlus jne).

2. Sotsiaalkaitse disaini ja kulumudelite uuendamine arvestades ühiskondlikke muutusi ning rahvastiku vähenemist

Nii rahvastiku vananemine kui ka muutuvad töövormid nõuavad sotsiaalkaitsepoliitika disaini ja kulumudelite uuendamist. Selleks tagatakse inimeste ravikindlustuskaitse piisavus ja muudetakse tervishoiu rahastamine jätkusuutlikuks (sh vähendatakse ravijärjekordasid ning korrastatakse ravimite kompenseerimise süsteem).

Vananev ühiskond tähendab soodustingimustel vanaduspensionide reformi ning töödandjapensioni soodustamist. Muutunud töövormide (nt lühiajaline töötamine) tõttu on kavas muuta töötus- ja töökatkestushüvitiste skeemid paindlikumaks. Välja töötatakse vajaduspõhise sotsiaalkaitse, mis eeldab ka inimese, riigi ja KOVide selgete vastutuste kokkuleppimist ning pikaajalise hoolduse rahastamise uuendamist.

3. Erivajadusega inimeste heaolu parandamine ja ühiskondliku aktiivsuse toetamine, pikaajalise hoolduse süsteemi arendamine

Erivajadustega inimeste heaolu parandamiseks ning ühiskondliku aktiivsuse toetamiseks integreeritakse erinevad tervise-, töö- ja sotsiaalkaitse sektori teenused (näiteks abivahendite pakkumine, rehabilitatsiooniteenused jne). Pikaajalise hooldusvajaduse ennetamiseks on kavas välja töötada teenuste süsteem, sealhulgas kogukonna võimestamise ja varajase märkamise põhimõtte rakendamiseks.

Kavas on arendada ka hooldusteenuseid, mis võimaldavad abivajajal saada hooldus- ja tugiteenuseid eelkõige kodus ja kogukonnas. Samuti on plaan investeerida infrastruktuuri parandamisse ning toetada sotsiaalsektoris tehnoloogia ja innovaatiliste lahenduste kasutamist. Tegeletakse ka pikaajalise hoolduse valdkonna tööjõu suurendamisega, sh uute spetsialistide koolitamine, täiendkoolituste läbiviimine ja töökohapõhise õppe teenuste pakkumine.